

ETH DIARI

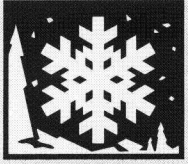
Numerò 82
Diuendres 16 d'abriu 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ERA NHÈU DE PRIMAUERA TORNE COMA PROTAGONISTA DERA VAL

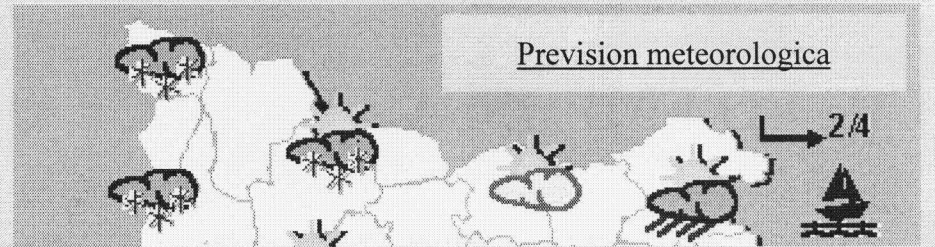
ETH TEMPS D'AUÉ EN ARAN

Cèu embromat: A compdar de meddia creisheràn bromes de desenvolopament verticau. Pera tarde arribaràn bromes nautes e mieges que tamb er auanç des ores seràn compactades e abundoses.

Precipitacions: Era còta de nhèu se plaçarà ath torn des 1.000 mètres e baisharà enquia totes es còtes en temps de borrat. Es borrats poderien deishar nhèu granulada per dessus de 200 o 300 mètres. A compdar deth ser naues precipitacions tamb nhèu per dessus des 1.000 mètres.

Temperatures: Minimes mès baishes tamb leugères gelades. Es maximes mès nautes, ath torn des 9 grads.

Qualitat der aire: Excellent.

ETH GOVÈRN BRITANIC DA LUM VERDA ATH PROCÈS D'EXTRADICION DE PINOCHET

Eth ministre britanic der Interior, Jack Straw, a decidit qu'eth procès d'extradicion tà Espanha d'Augusto Pinochet a de contunhar. Ara s'iniciarà eth lent procès de revision judiciu dejà presentat pera defensa de Pinochet.

Era justícia britanica a ajornat enquia ath 30 d'abriu eth procès d'extradicion deth generau Augusto Pinochet. Enquiad aguest moment, es advocats deth generau presentaràn dauant era Royal Court of Justice (Tribunau Suprem d'Anglaterra e Galles) era revision judiciu d'era "autoritat entà pro-

cedir" anonciada ager peth ministre der interior, Jack Straw.

Seràn es tribunaus britanics, a compdar d'ara, es qui auràn de verificar s'es delictes imputats son extraditables e s'era documentacion espanyòla ei en règla. Ara fin d'aguest procès eth cas tornarà a Straw, un viatge acabades es possibilitats de recurs. Eth ministre a de préner era decision per darrèr viatge se autorize era extradicion de Pinochet o se, per motius umanitaris o "de compassion", le deishe tornar entà Chile.

Damb era decision prenuda ager, eth ministre britanic ratificàc ena sua primèra decision, prenuda eth 9 de deseme. Straw justificàc era sua decision en tot argumentar que s'a prenut en interès nacionau deth Reine Unit, qu'ei un acte judiciu non politic e qu'era salut deth generau non ei cap impediment entà qu'eth procès legau seguisque entà dauant. Non ère segur qu'açò passèsse perque era segona fauta dera Cambra des Lòrds redusic drasticaments es cargues contra Pinochet. Totun, eth maxim tribunau britanic identificàc dus delictes susceptibles d'extradicion e enes quaus manque d'innunitat sobirana (tortura e conspiracion entara tortura).

Es advocats der exdictador, que se trapen detengudí en Londres des deth passat 16 d'octobre, pòden recòrrer dauant deth Naut Tribunau, mès es experts en extradicions les dan en aguesta fassa escasses probabilitats d'exit.

Eth cas passarie ath magistrat Graham Parkin

son, eth madeish dauant deth quau compareishec Pinochet er 11 de deseme. Eth sòn trabalh consistís en verificar qu'es delictes imputadi son extraditables e qu'era documentacion espanyòla ei en règla. S'eth jutge autorize era extradicion, era defensa de Pinochet poirie apelar nauaments ath Naut Tribunau de Justícia e inclús ara Cambra des Lòrds. Eth cas tornarie tà Jack Straw un viatge acabades es possibilitats de recurs.

Thatcher e d'auti politics conservadors an sollicitat era liberacion de Pinochet perque considèren que se tracte d'un ahèr que sonque a d'èster resolut pera justícia chilena.

Dues decisions dera Cambra des Lòrds

Eth comitè d'Apelacion dera Cambra des Lòrds falhèc eth darrèr mes de març que Pinochet non a innunitat sus es delictes cometudi dempús de 1998, an en quau eth Reine Unit adoptèc era Convencion Internacionau contra era Tortura. Era segona vedaça d'apelacion ena Cambra des Lòrds se celebrèc en hereuèr passat dempús de qu'eth darrèr deseme s'anullèsse eth primèr falho deth 25 de noveme, dempús de conèisher qu'un des jutges lòrds, concretaments lòrd Leonard Hoffman, auie vincles damb Amnistia Internacionau (AI).

Es defenedors des drets umans e exiliats chilens hèren diversès manifestacions a pròp dera casa a on ei detengut eth generau, a on i an anat damb bombos e grani pannèus enes que demanen era extradicion de Pinochet.

Victòria entàs drets umans

Entàs **exiliats chilens**, era decision a estat "fabulosa". Segontes eth president dera associacion de refugiats chilens en Reine Unit, Vicente Alegría, "cau felicitar a Straw perque a prenut ua decision plan valenta, admirable e força justa, ja qu'a auut força pression e eth s'a mantien gut fòrt".

Era **organizacion pro drets umans Amnistia Internacionau** tanben manifestèc era sua compladença damb era decision deth ministre der Interior britanic, Jack Straw. Tanben Andrea Benítez, portavotz des **Madres de la Plaza de Mayo** en Espanha, afirmèc qu'era decision deth ministre Jack Straw demòstre qu'era comunautat internacionau non ei estranha as delictes de genocidi cometudi per un dictador.

ERA OTAN LAMENTE PROHONDAMENT ERA MÒRT DE CIVIUS EN BOMBARDAMENT DELÀGER

Era Aliança Atlantica a lamentat eth "dramatic" accident provocat per "un error" deth pilòt deth caça F-16 aliat que decidic atacar delàger pera tarde en Djakovica (Kosòvo) un combòi de tres veïculs, en tot provocar era pèrta de nombroses vides civius. Eth pilòt "credie qu'èren veïculs militars" responsables d'auer encendiat nombroses cases dera zòna, segontes eth generau Giuseppe Marani. Agust qu'ei eth quatau accident que se produsís enes tres setmanes de bombardegi qu'a conseqüències civius; dus des anteriors se produsiren peth desviament de missils e un aute en destruisir un trèn quan s'atacaue eth pònt per a on passauè.

Precaucions

Era OTAN persute en qu'es pilòts an ordes d'atacar objectius estrategics estrictament militars e reitèrè que "se prenen totes es precaucions entà esvitar maus entre es civius". "Era operacion aliada se comencèc entà salvar vides", declarèc eth portavotz aliat, Jamie Shea, que reitèrèc qu'ei "eth primèr viatge ena istòria que se prenen mesures entà minimizar" es efèctes des atacs ena poblacion e ena propietat civiu, "emplegant es municions mès precises". Se tracte d'ua "operacion cirurgica", coma non dobtèren pas en afirmar es caps militars ath començament deth conflicte. Eth resultat dera investigacion preliminar desvolopada peth Cap Suprem Aliat en Euròpa (SHAPE) afirmèc que "semble qu'un des sòns avions lancèc per error ua bomba sus un veïcül civiu en combòi d'ager" [per delàger] e assegure que "veïculs militars o dera policia sèrbia podien auer estat laguens o ath torn deth combòi". Eth pilòt, en un enregistrament metut a disposicion dera premsa, hè un resumit der atac. "Ère convençut qu'er

objectiu ère corrècte", senhalèc Jamie Shea abantes de mèter er enregistrament en quau eth pilòt explique que lancèc ua bomba dirigida per làser contra eth primèr des tres veïculs, de color verd escur, "que semblauen militars entath transport de tropes". Eth combòi se trobaue propèr a un grop de cases encendiades pes fòrces paramilitars sèrbies ena sua campanha de netèja etnica. Eth pilòt, dempús de sobrevolar quauqui còps era zòna, 25 minutas dempús decidic desaparar, perque "ère convençut

qu'èren es responsables des encèndis des pòbles". Era Aliança Atlantica sonque dispòse d'aguestes declaracions e des imatges dera television sèrbia, per ço que demane era entrada de periodistes occidentaus entà que poguen investigar eth hèt. En comunicat, era OTAN se planh de "quinsevolh damnatge a civius innocenti", mès rebrèmbèc que "es entre mieges enes quaus se produsic aguest incident son totaument responsabilitat deth president Milosevic e des sues politics. Era OTAN contunhe en adoptar extraordinàries mesures entà esvitar maus collateraus", concludís eth comunicat des militars, entà esvitar incidents com aguest darrèr, mès, coma senhalèc Shea, "cap de conflicte armat ei liure d'accidents", per plan que se trabalhe entà eliminà-les. Era OTAN contunharà tamb es atacs ath madeish ritme, "açò non amèndrirà era nòsta conviccion".

EXPERIÈNCIES

De hè uns mesi en un centre d'Educacion de Persones Adultes de Barcelona, se creè un espaci a on s'amasse un grop de persones entà comentar e gaudir dera lectura d'òbres literàries universaus. Aquesta experiència a estat, entà fòça personas, eth sòn inici ena lectura e, entà d'auti, eth gò de compartir es paraules e òbres de grani autors. Un des resultats dera tertúlia a estat que personas procedentes de neolectors, actuaments ja agen liejut a autors coma Sartre, Camus, Joyce, Petrarca, F. García Lorca, P. Neruda ...

Era tertúlia s'amasse un viatge per setmana. Entre toti/totes s'escuelh un libre, era part deth libre que se comentarà era pròplèu setmana e cada persona pòrte un fragment qu'a trigat entà liegé-lo en veu nauta e expli-

car perque li ei significatiu. Eth dialòg se bastís a compdar d'aguestes aportacions. Es debats entre diferents aportacions se resòlen sonque a traucers d'arguments. Eth coordinador apren tant o més qu'er alumnat. Persones sense cap titulacion academica descubissen ua naua autoestima en veir que pòden ensenhar causes ath professor e qu'aprenen plan en tot conversar entre eres. De còp, deishen d'èster receptores passives de coneishements e se meten en actitud actiua generant-les.

Es tertúlies literàries se desvolopen a traucers der aprentissatge dialogic entre es participants. En tot seguir es investigacions més importantes dera actualitat en mon, se considèra que totes es personas an era madeisha capacitat entà participar en un dialòg igualitari e eth dia a dia deth coròp demòstre qu'ei atau quan se confie que pòt conseqüi-se.

ES TERTÚLIES LITERÀRIES: UA EXPERIÈNCIA D'APRENTISSATGE DIALOGIC

Es tertúlies literàries partissen der aprentissatge dialogic, que se bastís sus reflexions, debats e argumentacions, mès tanben sus experiències dera vida vidanta de toti es participants. Es principis que lo hèn possible son:

- dialòg igualitari
- intelligència culturau
- transformacion
- dimension instrumentau dera educacion
- creacion de sentit
- solidaritat
- igualtat de diferències

Enes darrèri ans, ua sèrie de rapids processis mos portèren tara era informacionau, caracterizada peth lòc centrau qu'aucupen eth coneishement e eth processament dera informacion. Era educacion, en aguest contèxte, se

converte en un utís de luta contra es desigualtats culturaus, derivades dera possibilitat, o non, d'accedir ad aguesta informacion. E eth dialòg igualitari desvolope era capacitat qu'a tota persona de seleccionar e processar informacion.

De FACEPA se pòrte a tèrme un projècte de promocion des tertúlies literàries damb era finalitat d'arténher ua sèrie d'objectius que fonamenten era entitat: era luta contra es desigualtats sociaus a compdar dera educacion e era promocion dera participacion.

Vicenta Ruiz e Elisenda Giner

FACEPA (Federacion d'Associacions Culturals e Educatives de Persones Adultes)
Comunicacion deth Congrès deth "Projècte Educatiu de Ciutat",
Barcelona

CiU VÒ EMPOSSAR UA DECLARACION DE BARCELONA EN EURÒPA

Eth candidat de CiU entath Parlament Europèu, Pere Esteve, anoncièc ager qu'era sua formacion vò passar un manifest pantièr ara Declaracion de Barcelona, en quau es partits nacionalistes dera Union Europèa reivindiquen ua Euròpa des pòbles e un màger reconeishement dera diuersitat

En ua conferéncia que prononcièc ager en Barcelona entà presentar eth sòn projècte tàs eleccions europèes, Esteve assegurèc que "pendent es pròplèus tempsi cercaram es interlocutors, es complices e eth supòrt de besonh entà empossar ua Declaracion de Barcelona a nivèu europèu". Er objectiu deth manifest serie reclamar "ua naua cultura politica" que reconeishera "Euròpa des pòbles e des nacions e eth respècte entara diuersitat, entre d'autes qüestions". Esteve senhalèc qu'eth sòn partit demore sustot era empara des nacionalistes escocesi, gallesi e flamencs entà sajar d'amiar entà deuant aguesta iniciativa, ath delà des signanti dera Declaracion de Barcelona, PNB e BNG. Eth dirigent de CDC afirmèc qu'es partits nacionalistes des diuersi païsi dera UE aurièn tanben de cercar "complicitats" tanben es dirigents d'estats com Dinamarca e Finlàndia, en considerar que pòden auer interèssi comuns, com en papèr qu'a d'aucupar es respectives lengües.

En aguest sentit eth candidat convergent afirmèc qu'ei "besonhós eth reconeishement igualitari des cultures e pòbles d'Euròpa, un reconeishement independentament qu'ua lengua sigue o non oficiau en ensem der Estat. Eth hèt qu'ua lengua

sigue o non oficiau non auriè d'indicar cap de dret suplementari", didec. Se da era entremieja de qu'eth pròplèu dimars Esteve anarà tath Parlament Europèu entà presentar era Declaracion de Barcelona amassa tanben es candidats deth PNB, Josu Ortuondo, deth BNG, Camilo Nogueira e era candidata d'Unió, Concepció Ferrer. Pere Esteve considèra que cau daurir ua naua etapa ena politica europèa e era UE a de comprendre que "non pòt basti-se Euròpa en tot ignorar es nacions e es diuerses identitats culturaus que i a en sòn laguens".

Entad aguesta naua etapa, Esteve cre que Catalonha pòt servir coma modèu, pr'amor qu'era "aportacion deth component nacionalista pòr èster important. "Ara qu'eth mon parle e reconeish per primèr viatge eth poder dera identitat -considèra Esteve-, resulte qu'aguesta cultura politica ja a estat assajada peth pòble de Catalonha". Entre d'autes qüestions, Pere Esteve defensèc tanben eth besonh de distingir entre dus tipus de regions europèes, perque "i a regions tanben caracter nacionau com Catalonha o Flandes e i a regions-regions coma Lombardia o Provença". Eth dirigent de CiU abògue tanben entà qu'era representacion des municipis se dessepare deth Comitè

des Regions, ua des reivindicacions istoriques des nacionalistes catalans. Ua auta des prepaustes deth candidat nacionalista qu'a estat era creacion d'ua circumscripcion electorau europèa entà Catalonha e era possibilitat de qu'era Generalitat "establisque ues relacions mès dirèctes tanben Brussèlles e d'auti païsi d'Euròpa". D'aute costat, Esteve destaquèc qu'en tot que CiU a emprenut darrèrament ua renaücion tant de personas coma de idies, "eth PP e eth PSOE an sajat de renaüi-se sonque tanben cares, tanben Piqué e Borrrell especiaument". Ath sòn coneisher, es dus grani partits estataus an emprenut es sòns porcessis de renaücion "sense hèr aportacions d'analisi e de reflexion, çò qu'a portat a un simple debat de personas empraubidor, que se revire en un progressiu esquiçament politic".

TELEFÓNICA SE NÈGUE A INTEGRÀ-SE EN PUNT NEUTRE CATALAN

Eth Comissionat entara Societat dera Informacion a hèt public er acòrd de creacion d'un nau Punt Neutre d'internet, en Principat de Catalonha, que residirà enes installacions deth CESCO en Barcelona. Un punt neutre ei un lòc d'escambi de diuersi hilats que lo profiten entà hèr mès cuerti es recorruets entre eri a traucers d'internet. Atau se guanhe velocitat enes transmissions. Eth nau punt neutre aurà eth nom de Catnix (Catalonha Neutral Internet eXchange) e començarà a foncionar en mes de junh. Aquesta installacion permetrà aleugerir eth transit entre es proveïdors d'accès que se i somaràn e aumentar era velocitat de connexion tanben es webs locals. Telefónica s'a negat a integrà-se en projècte, en tot afirmar que non cau un punt neutre catalan perque ja n'i a un d'espanhòu en Madrid e qu'ei pro.

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companyans.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dissenhi: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Equip comercial: Ramon Agullo i Teixidor.

Impressio: Xerox's Document Center 220 S7 d'ETH DIARI en Vielha.
Tirada: 1000 exemplars.

Edite: ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA
Aula Europa des Pirineus (Val d'Aran)
Carrer Doctor Manel Vidal
local num. 5
Darrer edifici/Alt cant der Espitau)
2330 Vielha Val d'Aran
Telèfon: 073641771
E-mail: vivenciaranesa@ctv.es

CINE DE VIELHA

Celebrity (1998)

Argument:

En paraules deth sòn director, Woody Allen, *Celebrity* qu'ei ua pellicula sus eth fenomèn dera fama en America, un fenomèn qu'a arrenhut proporcions isteriques. Ei ua pellicula racondada a compdar dera istòria personau de dus personatges; a traucers d'eri eth public pòt conèisher era fama en totes es sues faïçons, des de personas coneishudes en tot eth país, enqua individus famosi en ambients mès restringidi. *Celebrity* ei ua critica ara vacuïtat dera fama e ara gent que se dèishe enludir per aguesta, e un tractat sus era complexitat des relacions sexaus. Allen diboishe ua societat a on er exit ei generalizat, capriciós e insultant e eth fracàs particular, mereishut e sedant.

Direccion: Woody Allen

Protagonistes: Hank Azaria, Kenneth Branagh, Judy Davis, Leonardo DiCaprio, Melanie Griffith, Famke Janssen, Michael Lerner, Joe Mantegna, Bebe Neuwirth, Winona Ryder e Charlie Theron.

Guidon: Woody Allen

Direccion de fotografia: Sven Nykvist

Genre: Comèdia

ORARI: 22.30 ores